

Основи спеціальної педагогіки

Викладач – ст. викл. Войтович Оксана Василівна

Кількість кредитів – 5

Семестр – 4-й

Анотація дисципліни

Основи спеціальної педагогіки – один з важливих компонентів підготовки сучасного педагога. Предмет дослідження даної науки лежить в основі процесу диференціації навчання, виховання та розвитку дітей із фізичним і психічними порушеннями, визначення найрезультативніших шляхів, способів та засобів, спрямованих на своєчасне виявлення, попередження й подолання відхилень у розвитку та поведінці в дітей і підлітків.

Знання з основ спеціальної педагогіки у поєднанні з фаховою компетентністю, психолого-педагогічними знаннями, уміннями та навичками мають забезпечити високий рівень професійної, організаційної, методичної та корекційної діяльності спеціального педагога. Назване зумовлює актуальність викладання дисципліни «Основи спеціальної педагогіки» для фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 «Освіта/педагогіка», спеціальності – 012 Дошкільна освіта.

Спеціальна педагогіка – це знання в галузі спеціальної освіти при вирішенні освітніх та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей дітей з ООП, соціально-психологічних особливостей дитячих груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій; застосування в освітньому процесі сучасних корекційно-педагогічних технологій з врахуванням нозологій.

Опанування знаннями з курсу реалізується за допомогою основних організаційних форм навчання: лекцій, практичних (семінарських) занять, консультацій, самостійної роботи тощо. Остання займає провідне місце в системі освітнього процесу та передбачає аналіз конкретних ситуацій, виконання творчих завдань тощо.

Мета курсу: ознайомити здобувачів із особливостями організації освіти дітей, які мають особливі освітні потреби, з основними поняттями спеціальної педагогіки та психології, особливостями і закономірностями розвитку різних категорій осіб з психофізичними порушеннями, а також диференційованими та індивідуальними механізмами і прийомами корекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей.

Завдання:

- забезпечення необхідної теоретичної підготовки здобувачів з питань спеціальної педагогіки, пов'язаних з розумінням особливостей дитини, комплексного вивчення дітей різних категорій і системного підходу в організації корекційно-педагогічного впливу;
- знайомство здобувачів із контингентом дітей, що мають різноманітні порушення і/або порушення в розвитку;
- висвітлення науково-теоретичних основ побудови освітнього процесу та корекції порушень дітей з психофізичними вадами в Україні;
- організувати самостійну роботу здобувачів щодо закріплення та розширення наукових знань з дисципліни за підручниками, навчальними і методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху, іншими літературними джерелами;
- удосконалювати розуміння майбутніми спеціальними педагогами сутності професійної діяльності.
- Оволодіння навичками планування корекційно-педагогічного процесу у загальноосвітніх та спеціальних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

Очікувані результати вивчення курсу

Інтегральна:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційній навчально-виховній, навчально-реабілітаційній), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.

ЗК 2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 7. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей (інклюзивна освіта).

ФК 8. Здатність до визначення логопедичних діагнозів дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

ФК 9. Здатність здійснювати корекцію окремих недоліків фізичного і психічного розвитку дітей використовувати нетрадиційні методи роботи з дітьми-логопатами, організовувати логопедичну роботу в дошкільному закладі.

Програмні результати навчання

ПРН-4. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами.

ПРН-6. Інтерпретувати зміст і вимоги державних документів та програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методиками для їх забезпечення.

ПРН-9. Базові уявлення про планування освітньо-виховної роботи з урахуванням вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності.

ПРН-11. Базові уявлення про специфіку управління системою виховання й освіти дітей в різних типах дошкільних навчальних закладів.

ПРН-13. Особливості розвитку дітей із психофізичними та мовленнєвими порушеннями.

ПРН-15. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби спеціальної освіти.

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щосереди, з 10.00 до 13.00.

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка і щочетверга, з 12.00 до 16.00.

E-mail викладача: oksana.voitovych@rshu.edu.ua